

Tema: Råstoffer & Jordforurening

3. mar. 2014

Hans Fredborg

Miljø (Jord & Råstoffer) .dk

Indhold

- **Råstoffer**
 - Råstofplan
 - Råstofkortlægning
 - Dispensationer
 - Tilladelser til råstofgravning (ny pr. 1. juli 2014)
- **Jordforurening**
 - Jordforureningslovens formål og "fødekæde"
 - Grundvand
 - Menneskers sundhed
 - Natur og overfladevand
 - Indberetning 2013 og Jordforureningsplan 2014

Råstoffer

RÅSTOF-
PLAN
2012
for Region Midtjylland

August 2012

Regionshuset
Viborg
Miljø

www.raastofplan-midt.dk

www.raastoffer.rm.dk

Faktaboks 3

Råstoflovens formålsparagraf:

§ 1. Lovens formål er at sikre:

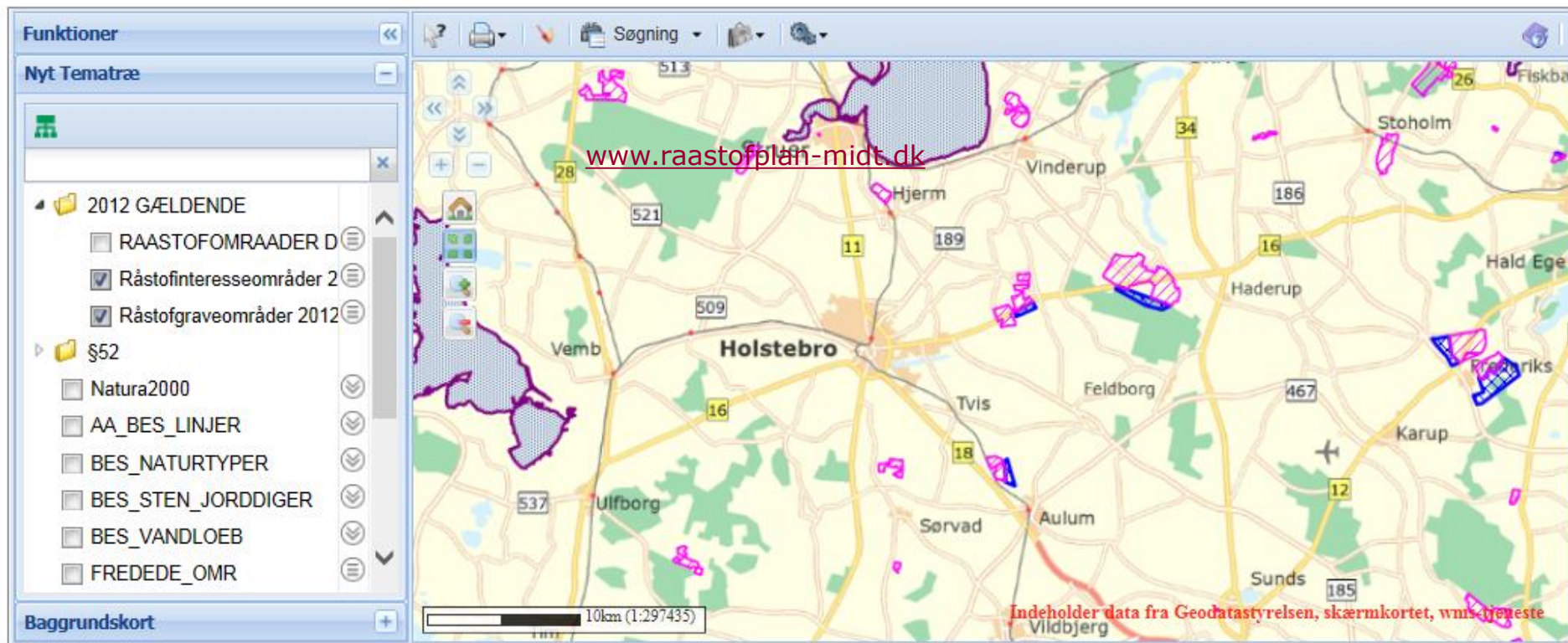
- 1) at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land og hav sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn, der er nævnt i § 3,
- 2) at indvinding og efterbehandling tilrettelægges således, at det efterbehandlede areal kan indgå som led i anden arealanvendelse,
- 3) en råstofforsyning på længere sigt,
- 4) at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet, og
- 5) at naturbundne råstoffer i videst muligt omfang erstattes af affaldsprodukter.

§ 2. Loven omfatter sten, grus, sand, ler, kalk, kridt, tørv, muld og lignende forekomster. Loven gælder ikke for råstoffer, der er omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

§ 3. Ved lovens anvendelse skal der på den ene side lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastruktur anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og kystsikkerhed, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Retningslinjer i Råstofplan 2012

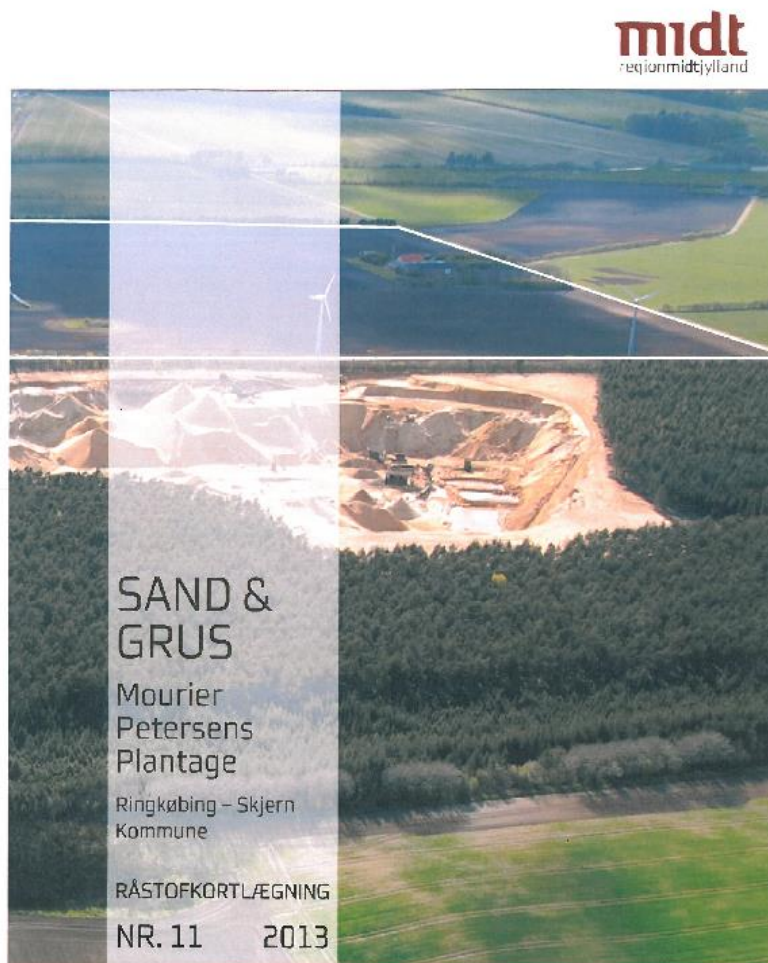
- 1) Råstofgraveområder og råstofinteresseområder
- 2) Råstofindvinding uden for disse områder
- 3) Særlige aftaler om råstofindvinding
- 4) Vigtige råstoffer skal bevares for fremtiden
- 5) Indvinderne skal "spise op"
- 6) Anlæg til genbrug i råstofgrave
- 7) Efterbehandling
- 8) Fyldjord
- 9) Interesseafvejning
- 10) Anmeldte rettigheder
- 11) Graveområder og Interesseområder i Kommuneplanen

Region Midtjylland - Skottenborg 26 - 8800 Viborg - Tlf.: 7841 1999 - E-mail: Miljoe@ru.rm.dk

<http://drift.kortinfo.net/Map.aspx?Site=Midtjylland&Page=Sagsbehandling+af+jordforurenings+sager>

Råstofkortlægning

Dispensationer

Indvinding uden for og anlæg i graveområder. Jord i råstofgrave,

- Dispensationer til at indvinde råstoffer uden for graveområder
- Dispensationer anlægsarbejder (vindmøller, Gylleanlæg o.l.) inden for graveområder.

- Behandle ansøgninger om returjord/ren jord i råstofgrave
- Føre tilsyn i råstofgrave med returjord
- Indberette tilførte mængder til Miljøstyrelsen

Modtagelse af fyldjord

(Opbevares af tilladelsens indehaver)

_____ Råstofgrav

Råstofindvinder:

Navn: _____

Adresse: _____

Jordens oprindelse:

Opgravingsadresse: _____

Grundens anvendelse: _____

Transportør:

Vognmand: _____

Adresse: _____

Bygherre:

Navn: _____

Adresse: _____

Jordmængde:

_____ m²

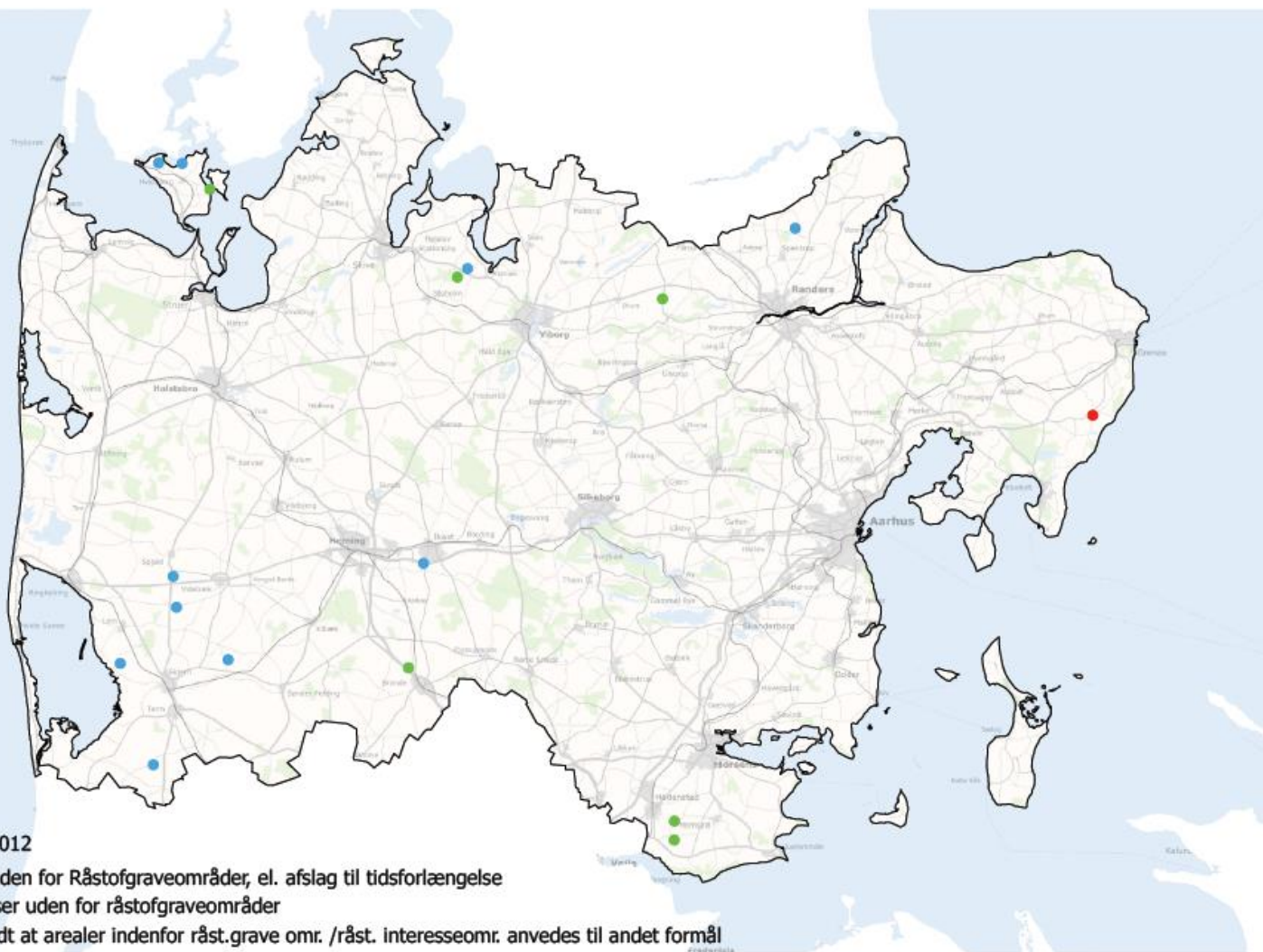
Leveringsperiode:

Fra _____ til _____

Underskrift:

Leverandør: _____ Modtager: _____

Region Midtjyllands Høringssvar til kommuner angående forespørgsler om indvinding af råstoffer uden for udlagte områder.

høringssvar2012

- Afslag uden for Råstofgraveområder, el. afslag til tidsforlængelse
- Tilladelser uden for råstofgraveområder
- Godkendt at arealer indenfor råst.grave omr. /råst. interesseomr. anvendes til andet formål

Dispensationer

Indvinding uden for og anlæg i graveområder. Jord i råstofgrave,

- Dispensationer til at indvinde råstoffer uden for graveområder
- Dispensationer anlægsarbejder (vindmøller, Gylleanlæg o.l.) inden for graveområder.

- Behandle ansøgninger om returjord/ren jord i råstofgrave
- Føre tilsyn i råstofgrave med returjord
- Indberette tilførte mængder til Miljøstyrelsen

Modtagelse af fyldjord

(Opbevares af tilladelsens indehaver)

_____ Råstofgrav

Råstofindvinder:

Navn: _____

Adresse: _____

Jordens oprindelse:

Opgravingsadresse: _____

Grundens anvendelse: _____

Transportør:

Vognmand: _____

Adresse: _____

Bygherre:

Navn: _____

Adresse: _____

Jordmængde:

_____ m²

Leveringsperiode:

Fra _____ til _____

Underskrift:

Leverandør: _____ Modtager: _____

TIDSPLAN FOR HOLSTEBROMOTORVEJEN

- Sommer/efterår 2013: Geotekniske undersøgelser og opmålinger i marken, arkæologiske undersøgelser
- Efteråret 2013: Forventet vedtagelse af anlægslov for projektet
- Årsskiftet 2013/2014: Linjebesigtigelse, hvor Ekspropriationskommissionen godkender linjeføringen
- Efterår/vinter 2014: Detailbesigtigelse, hvor Ekspropriationskommissionen godkender vejprojektet
- Årsskiftet 2014/2015: Ekspropriation af jord til vejen går i gang
- 2015-2018: Anlæggelse af motorvejen
- Foråret 2017: Motorvejen fra Snejbjerg til syd for Sinding åbner
- 2018: Resten af motorvejen åbner

Nye opgave fra 1. juli

- Mere ensartet behandling
- Effektivisering
- Sætte strøm til området
- Komme godt fra start

Ønskede fordele

- Mere ensartet sagsbehandling
- Bedre ressourceopgørelse - planlægning
- Tilsyn – en myndighed
- Ændret lovgivning – planloven/råstofloven
- Mere åbenhed – flader på miljøportalen

- **Planlægning**
- **Kortlægning**
- **Dispensationer** – jord i råstofgrave, indvinding uden for og anlæg i graveområder.
- **Tilsyn** med § 52
- **Ansøgning** om råstofindvinding (**tilladelse** m. vilkår om bl.a. efterbehandling + bankgaranti / **afslag**) ☆ NY
- **Tilsyn** med råstofgravning ☆ NY
- **Indberetning** (af solgte m³) til Danmarks Statistik ☆ NY
- **Tinglysning** af vilkår ☆ NY

Andre myndigheder m.fl.

- **Kommunen som myndighed**
- **Miljøstyrelsen**
- **Kulturarvsstyrelsen**
- **Statens Luftfartsvæsen**
- **Privatbanearealer**
- **Kystdirektoratet**
- **Forsyningssselskaber**
 - **El ledninger**
 - **Teleledninger**
 - **Naturgasledninger**
- **Partshøring**

VVM

Samordningspligt
råstoflovens § 8.

Ansøgning vedrørende aktiviteter, der ikke direkte angår selve råstofindvindingen

- **Vejlovgivningen**
- **Adgangsforhold til private veje**
- **Miljøbeskyttelsesloven**
- **Planloven**
- **Byggelov og bygningsreglement**
- **Skovloven**
- **Naturbeskyttelsesloven**
- **Landbrugsloven**
- **Jordfordelingsloven**
- **Vandløbsloven**
- **Museumsloven**
- **Jernbaneloven**
- **Vandforsyningsloven**

Tilladelsen

- **Begyndelsestidspunkt**
- **Indvindingsrettens omfang**
 - **Hvilke råstoffer**
 - **Hvilket geografisk område**
 - **Gravedybde**
- **Indvindingsplan**
- **Efterbehandlingsplan**
- **Vandforsyningsinteresser**
- **Modtagelse af jord § 52 JFL.**

Tilsyn med vilkår

- **Gødning og pesticider**
- **Støv**
- **Støj**
- **Vibrationer**
- **Driftstider**
- **Kørsel til og fra graveområdet**
- **Sikkerhedsstillelse**
- **Øvrige vilkår.....**

Omfang

- **Ca. 200 tilladelser**
- **Tilsyn**
- **Udarbejdelse ca. 25 nye pr. år**
- **Planlægning af efterbehandling med berørte parter**

Udfordringer

- **Planlægning / efterbehandling – tæt dialog med kommunerne**
- **Tilsyn – mange grave ca. 200**
- **Til og frakørsel råstofgrave**
- **VVM (Regionsråd beslutter)**
- **Kompetence afklaring!**

Nye indvindingstilladelser	
Årstal	Antal
2007	7
2008	17
2009	29
2010	17
2011	27
2012	28
2013	26

Indhold

- Råstoffer
 - Råstofplan
 - Råstofkortlægning
 - Dispensationer
 - Tilladelser til råstofgravning (ny pr. 1. juli 2014)
- Jordforurening
 - Jordforureningslovens formål og "fødekæde"
 - Grundvand
 - Menneskers sundhed
 - Natur og overfladevand
 - Indberetning 2013 og Jordforureningsplan 2014

Jordforureningsloven

Region Midtjylland:

"Kortlægning" af forureninger der kan true:

Grundvand

Menneskers sundhed

Natur og overfladevand (pr. 1. jan. 2014)

Håndtering af risikoen fra Jordforurening i indsatsområderne

Kommunerne:

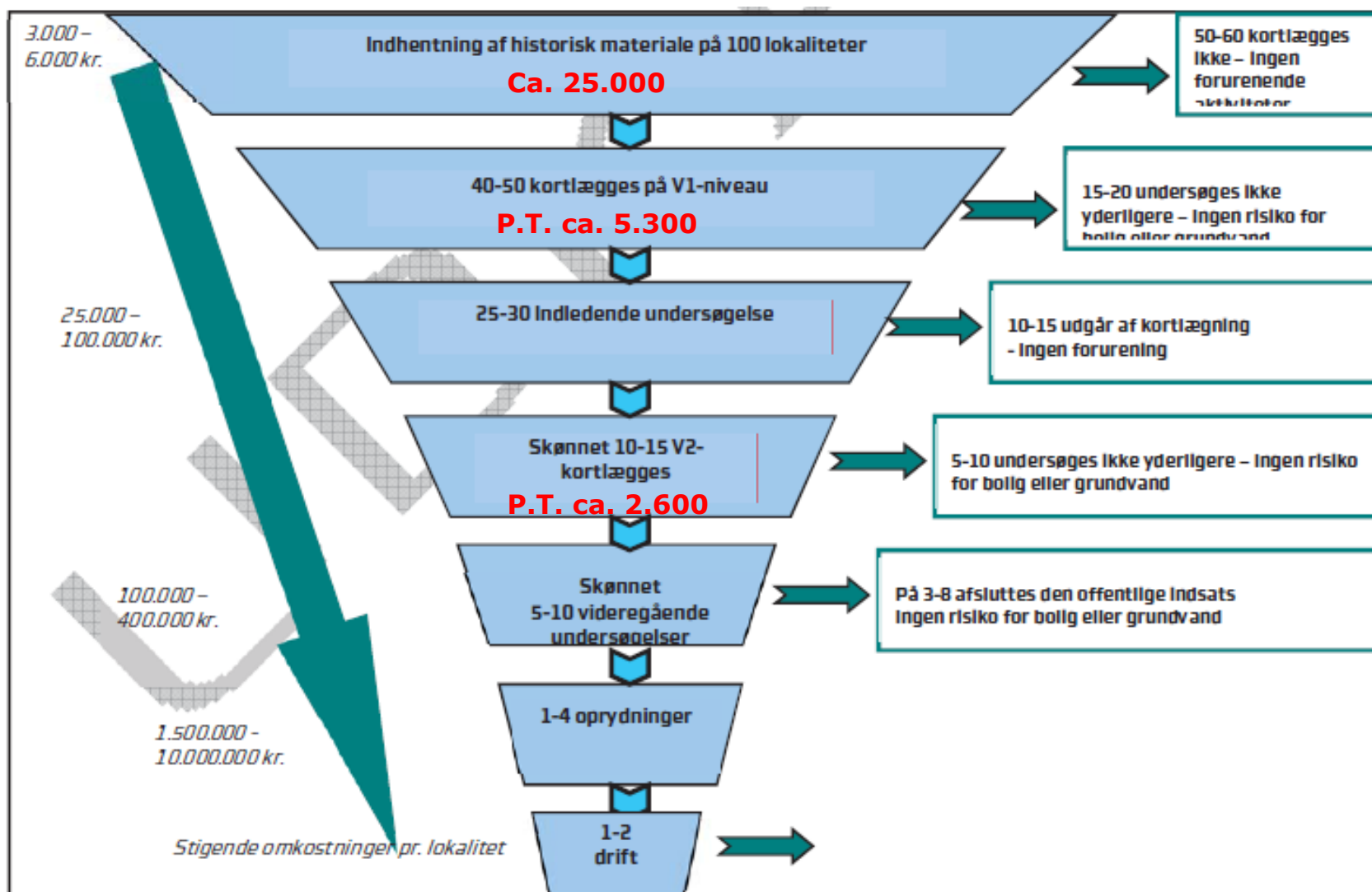
- **Områdeklassificering**
- **Karakteriserer jord**
- **Anviser jord til rette deponering**
- **Tilladelser til byggeri**
 - **Regionen med hvis der er indsats efter Jordforureningsloven**

Jordforureningsloven

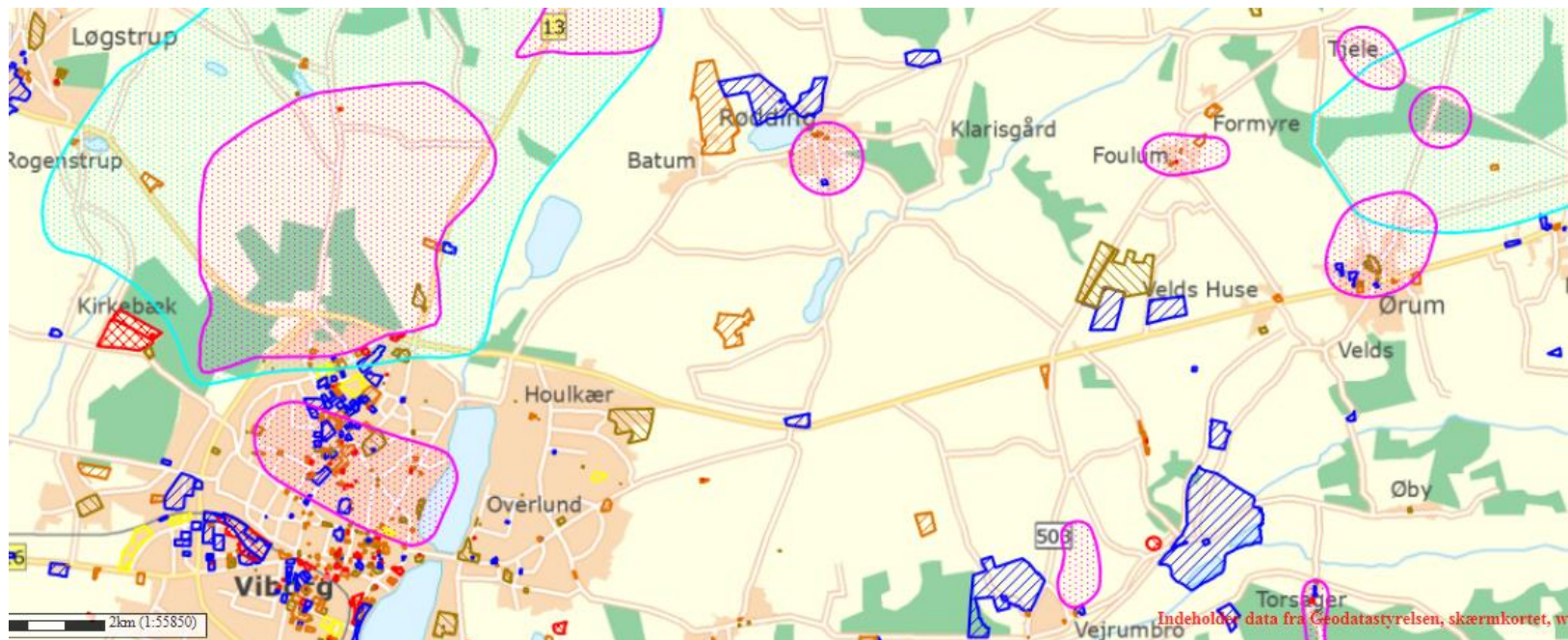
- **Vidensniveau 1 (V1) [begrundet mistanke]**
 - **Viden om kilde (Fabrik, spild eller andet)**
 - **IKKE viden om faktisk forurening**
- **Vidensniveau 2 (V2) [Forurennet grund]**
 - **Viden om forurening**
 - **Beslutning om indsats**
- **Værditabslov og boligundersøgelse**

Uden for råstofgrave Ingen begrænsninger	Områdeklassificeret Tilladelse til jordflyt Evt. Kortlagt	Nye virksomheder (MBL) Kommunen Ellers Region Midtjylland	
Rent	Let Forurennet	Forurennet	Stærkt Forurennet
Grænseværdi		Acceptkriterie	Aktionsværdier

Grundvand

- Midlerne til undersøgelser og afværge fordeles ligeligt mellem grundvand og menneskers sundhed
- Målsætningen er at følge Statens og kommunernes indsatsplanlægning for grundvand, idet alle kortlagte grunde så vidt muligt er vurderet i takt med den statslige planlægning.
- Midlerne prioriteres først ved en IT baseret vurdering (GISP) og dernæst ved en manuel rangering

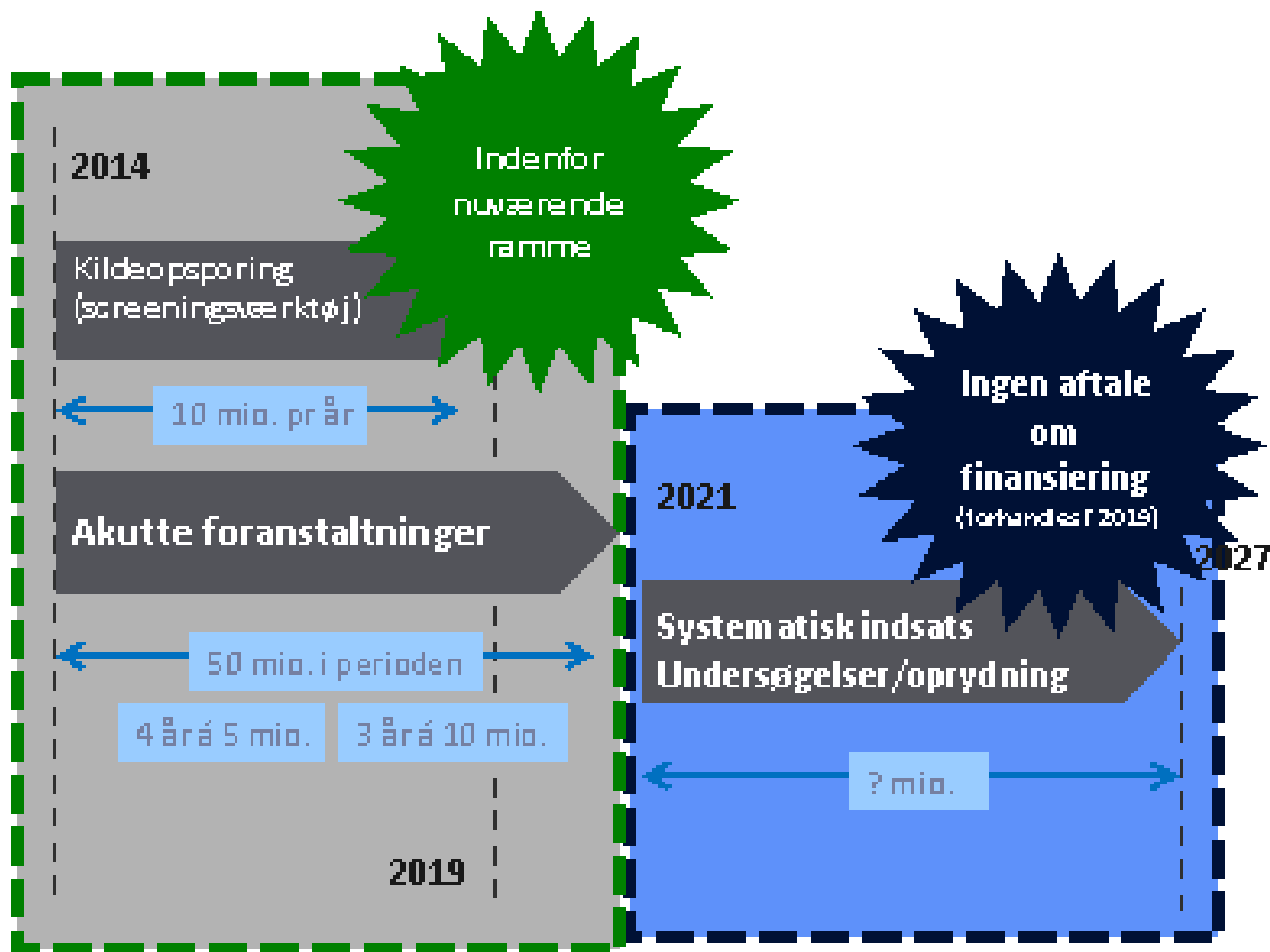

Sundhed

- **Midlerne til undersøgelser og afværge fordeles ligeligt mellem grundvand og menneskers sundhed**
- **Region Midtjylland har en målsætning om aktivt at håndtere jordforureninger, som kan give indeklimaproblemer i boliger.**
- **Jordforureninger, der udgør risiko ved kontakt med jorden, er også et indsatsområde. Disse prioriteres dog generelt lavere, med mindre der konstateres risiko for kontakt med meget giftige stoffer i høje koncentrationer**

Natur og overfladevand

De Store Forureninger

Høfde 42

I kemikaliedepotet ved høfde 42 deponerede Cheminova og staten i 1950'erne og 60'erne pesticidholdigt slam og affald.

Gamle Fabriksgrund – Cheminova

Grunden er kraftigt forurennet efter Cheminovas pesticidproduktion på arealet på ca. 27.000m²

Dortheasminde

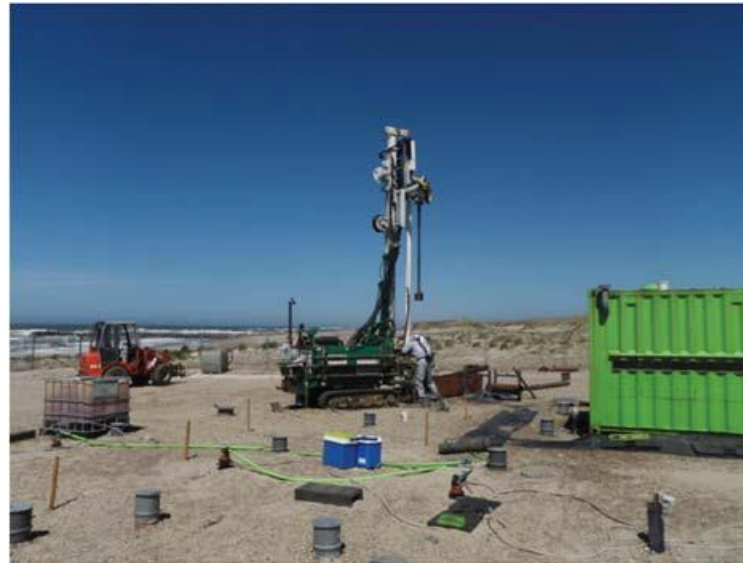
En tidligere tagpapfabrik ved Uldum har forårsaget massiv tjære- og benzinforurening i jord og sekundært grundvand.

Mundelstrup

Denne lokalitet nær Aarhus var en af de første store lokaliteter, der blev oprenset i Danmark. Der var konstateret en forurening med tungmetaller efter bejdsning af såsæd.

Eskelund

Lokaliteten består af gamle kommunale lossepladser vest for Århus langs engarealer omkring Århus Å. Der er deponeret lossepladsfyld fra dagrenovation, kemikalieaffald, storskrald, bygningsaffald og haveaffald, slam og spildolie.

BM Controls

Der er gennem 11 år lavet en oprensning under Hedensted by og den tidligere metalvirksomhed BM Controls. Forureningen stammede fra en metalvirksomhed, som havde anvendt klorerede opløsningsmidler til affedtning af metalemner.

NCC Trige

I 1939 blev der startet en produktion af tjæreprodukter på stedet. I 1988 fjernede Superfos den værste forurening ved oprydning af gennemtærede tønder og tjæreforurennet jord.

Jordforureningsstrategi 2014

- **Region Midtjylland vil i 2014 fastholde målsætningerne på grundvand og sundhed, samtidig med at der også fra 2014 tages hensyn til natur og overfladevand.**
- **Region Midtjylland vil fastholde udvikling af nye metoder, der kan effektivisere arbejdet herunder digitalisering.**

- **Region Midtjylland vil samarbejde bredt og helhedsorienteret omkring løsning af opgaverne. Kommunerne er vigtige samarbejdspartnere på jordforureningsområdet også i forhold til klimatilpasning og arbejdet med Region Midtjyllands kommende Vækst- og udviklingsstrategi.**

2013

Der er i 2013 udført ca. 125 indledende undersøgelser i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og i indvindingsoplande til vandværker, for at sikre værdifuldt grundvand.

Der er desuden udført ca. 50 indledende undersøgelser på arealer med indsats overfor både areal og grundvand.

Der er i 2013 udført ca. 130 indledende undersøgelser med henblik på at afklare, om der er forurening på grunde med følsom arealanvendelse. Regionen modtog 27 bolig-anmodninger.

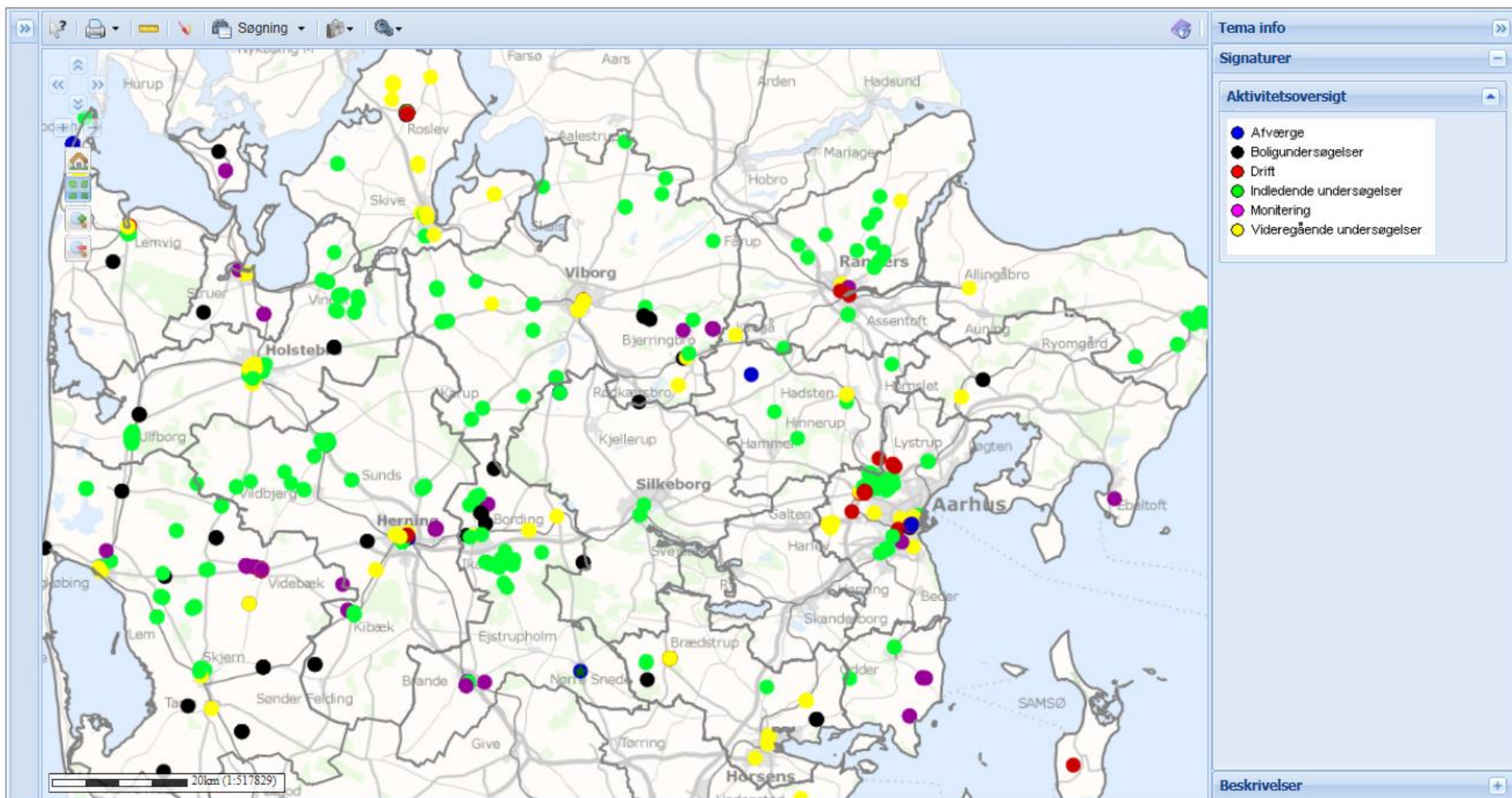
Region Midtjylland har i 2013 arbejdet på i alt 85 videregående undersøgelser og 29 afværger. Heraf udgør grundvand ca. 40 undersøgelser og ca. 5 afværgeprojekter.

2014

- **Der er i alt planlagt ca. 160 indledende undersøgelser i regionen i 2014. Undersøgelserne fordeles nogenlunde ligeligt mellem indsatsområderne areal og grundvand.**
- **Der forventes 20-30 boliganmodninger i 2014.**
- **Screening af forureninger der kan true natur og overfladevand igangsættes.**
- **Region Midtjylland har prioriteret 80 lokaliteter, 35 grundvand og 45 areal, til videregående undersøgelse i 2014**
- **Der er planlagt afværge på 24 lokaliteter, heraf 2 grundvand og 22 areal**

2013 Regnskab	Tidsforbrug (årsværk)	Økonomi (t kr.)
Ledelse og planlægning	4,31	1.963
IT og data	5,86	4.580
Borgerserviceopgaver	7,38	1.487
V1-kortlægning	3,32	239
Indledende undersøgelser	4,47	11.186
Videregående undersøgelser	7,50	7.945
Projektering og etablering af oprensning	1,73	4.791
Drift og overvågning	3,34	4.594
Tværgående projekter herunder udviklingsprojekter	4,50	3.839
Sum	42,40	40.623
Overført til 2013		
I alt	42,40	40.623

Tabel 1 – Region Midtjyllands 2013 Regnskab på jordforureningsområdet

Region Midtjyllands budget 2014 på jordforureningsområdet ses i Tabel 2.

Udgifter er opgjort eksklusiv moms og disponeringer under værditabsordningen.

2014 Budget	Tidsforbrug (årsværk)	Økonomi (t kr.)
Ledelse og planlægning	3,73	2.760
IT og data	6,89	6.440
Borgerserviceopgaver	7,38	900
V1-kortlægning	1,94	600
Indledende undersøgelser	5,88	9.847
Videregående undersøgelser	6,25	7.758
Projektering og etablering af oprensning	1,58	6.431
ift og overvågning	3,12	4.306
Tværgående projekter herunder udviklingsprojekter	4,45	2.658
Sum	41,22	41.700
Overført fra 2012		
I alt	41,22	41.700

Tabel 2. Region Midtjyllands 2014 Budget på jordforureningsområdet

